

Dansk Vestindisk Selskab

MAGASINET

**MARTS
2019
54. ÅRGANG
NR. 2**

VESTINDIEN

Nr. 1 - Marts 1914. - 1. Afgang.

Formand: At bevare Minderne fra --
og Forbindelser med vore tidligere
Forfædre i Vestindien.
Som Medlemme optages enhver Ud-
læret som suverænt dansk Vest-
indier samt andre i Sagen interesse-
nde.
Maale det 2. Mandag i hver Maaned
Kl. 10 i „Aasmekkegarden“.

Bestyrelse:
Formand: Aug. Neumann, Hering-
gade 17, Telf. Olsen 5317.
Kasserer: A. Skjold, Østerløgsgade 144,
Gjens. Nr. 52019.
Stiftformand: F. Mørkøj, Aradere
Centrak.

Medl. 2.

Festningen „Dansk Vestindien“
er opstillet
og har Sæde i København.

Stiftet 15. Juni 1817
reorganiseret 22. Februar 1905.

Deres og udsender nu
Prøveeksemplar af
for den næste Maade
Førhødsen ind-
ne.
er og 84 Medlem-

**MEDLEMS-
BLADET
FYLDER
75 ÅR**

SE SIDE 5

Dansk Vestindisk Selskabs medlemsblad Magasinet

Marts 2019
54. årgang, nr. 2

ISSN 0905-4391

Redaktion: Michael Keldsen
(ansvarshavende)
Design: BGRAPHIC
Tryk: OnPrint

**DEADLINE
for artikler og
materiale til
næste nummer
af Magasinet er
4. juni 2019**

INDHOLD

Sendt af vejen.....	3
Medlemsbladet fylder 75 år	5
Medlemsmøder	10
Skrueskonnerten Ingolf.....	12
Indtryk fra min forblæste ø	16
Caribbean Genealogy Library.....	19
Jeg er en sort kvinde	20
Middelklassens opvågnen under salgsforhandlingerne om de Dansk-Vestindiske Øer 1900-1902	24
Efterlysning	28
Bestyrelse og kontaktinfo	30

**SE FOTOS,
SPECIALER
OG DIGITALE
UDSTILLINGER PÅ
WWW.DWIS.DK**

Forsiden

Det første nummer af Selskabets medlemsblad, udkommet – under vanskelige krigsforhold – i marts 1944. Se Ebbe Tor Andersens artikel s. 5.

REDAKTØREN SKRIVER...

SENDT AF VEJEN

Forfatteren J.P. Jacobsen skrev i 1880 romanen Niels Lyhne.

Niels Lyhne forelskede sig i Fru Boye, der var enke og i øvrigt ud af god patricierfamilie.

Der var ikke noget at udsætte på hendes moralske vandel, hun var kulturelt indstillet, rejste meget og omgikkes de bedste familier.

Alligevel gav hendes – næsten platoniske – forhold til Niels nogle af byens førende familier anledning til lettere panderynken. Årsagen var ikke kun relationen til Niels, men at hun havde en "udsvævende Broder, som man (dvs. hendes patricierforældre) havde sendt af Vejen til Kolonierne".

Sådan! "SENDT AF VEJEN". Det lyder ikke som et frivilligt forehavende.

Vi ved fra historien om koloniseringen af St. Thomas i slutningen 1600-tallet, at de første, der blev tvunget med, var tugthusfanger, letlevende kvinder, svinger og andre, som ikke selv havde valget. Senere brugte man i lange perioder, især under Enevælden, at benåde dømte forbrydere mod at de påtog sig et antal års arbejde i Tranquebar, på Guldkysten eller De vestindiske Øer. Een af dem var præsten Jacob Worm – i øvrigt salmedigteren Thomas Kingos stedsøn – der i 1681 blev benådet for sin dødsdom pga. majestætsfornærmelse på betingelse af at han rejste til Tranquebar og forblev der resten af sit liv. Han døde her i 1693, 51 år gammel.

Så var der de, som på eget initiativ fandt det bedst at blive væk fra de hjemlige

breddegrader; det kunne være undslupne forbrydere, pirater og andet godtfolk, som uden alt for megen opmærksomhed, bosatte sig i kolonierne. St. Thomas var i skiftende perioder et helle for mange suspekterede personer.

Det var også de – hyppigt fra bedre stillede familier – som blev fragtet af sted på familiens foranledning; motivationen ofte hjulpet på vej af truslen om at blive gjort arveløs, bortfald af faderlig understøttelse, eller familiens nægtelse af at ville finansiere resultatet af den unge dandys forlystelser med unge kvinder af lavere klasse og især resultaterne heraf i form af uægte børn. Andre, der drog af sted, var drevet af pekuniære forhold; som f.eks. forsøget på at undgå nærgående kreditorer eller forventningen om at kunne tjene mange penge.

Kolonisering – uanset hvilken europæisk nation der har været involveret heri – har

fremavlet mindre kritisk sans over for hvem, der kunne få lov at bosætte sig i de fjerne lande. Prøv blot at læse Somerset Maughams noveller bl.a. om hvem det var der befolkede Det britiske Imperium. Men skal man gøre tavlen op, må man nok konstatere, at de mange, som er kommet ud med andre motiver eller af andre årsager end den normale for folk, der vil ud at se sig om i verden, trods alt er et mindretal. Mange mennesker med de rigtige motiver og kvalifikationer var, når alt kommer til alt, et flertal.

Og den unge Hardenskjold – Fru Boyes “deporterede” bror. Ham gik det godt i Vestindien. Han blev “sat og fornuftig, og gik i Kompagni med Nogen, og tjente mange Penge, og blev ogsaa gift med en rig Enke,...” og kom hjem til Danmark igen!

Michael Keldsen
Redaktør

Unique Tours

Tag kontakt til Unique Tours, når De skal planlægge en grupperejse (min. 10 personer) til det tidligere Dansk Vestindien.

Efter mere end 20 års samarbejde med øerne, kan vi vist roligt sige, vi har det bedst tænkelige kontaktnet.

Vi ser frem til at høre fra Dem.

HEIDI HOLM

Teglgårdsstræde 9 · DK-1453 København K
Tlf.: +45 39 90 20 40 · Fax: +45 32 21 11 44 · email: info@uniquejours.dk
www.uniquejours.dk

Reg. under Rejsegarantifonden nr. 1026 · Bank: Den Danske Bank

MEDLEMSBLADET FYLDER 75 ÅR

Selskabets næstformand, Ebbe Tor Andersen, har været i arkiverne og givet os – i anledning af medlemsbladets 75 års dag – en rundtur i de redaktionelle udfoldelser gennem denne periode.

Af Ebbe Tor Andersen

Nok blev selskabet stiftet på Valdemars dag den 15. juni 1917, men vi skal helt frem til 1944 før det første eksemplar på et medlemsblad så dagens lys.

Det betyder så, at vi i år kan fejre 75 års jubilæum for selskabets medlemsblad.

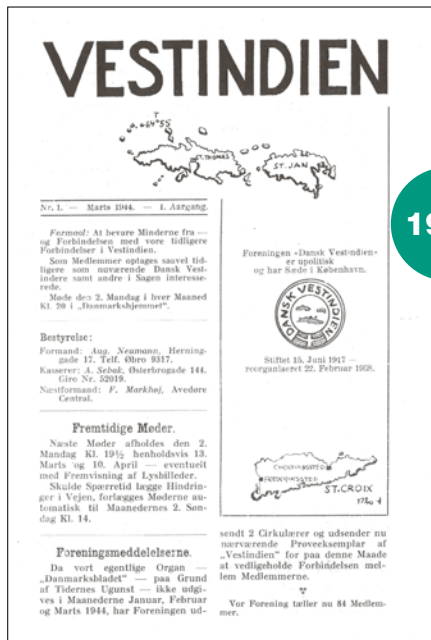
At betegne det som et medlemsblad er måske nok lige lovlig flot, men det var i 1944 dog foreningens måde at udbrede nyheder til medlemmerne på. Og så var indholdet af en noget anden karakter end den, vi kender i dag.

Ser man på "medlemsbladene" gennem tiderne kan man opdele dem i epoker alt efter, hvor meget og hvordan "bladene" præsenterede sig.

Epoke I 1944-1946

Denne epoke med 84 medlemmer er kendetegnet ved, at "Foreningen Dansk Vestindien" gennem bladene søgte at "vedligeholde Forbindelsen mellem Medlemmerne". Bladet, der blev kaldt "Vestindien" skulle, som redaktør O. Bendixen skriver, opfattes som et "Prøveeksemplar" til erstatning for cirkulærer,

Bladet bestod i de første numre af 4 sider offset-tryk i A4-format og havde nogle faste punkter som

1944

- Fremtidige møder
- Foreningsmeddelelser
- Referat
- Der ude fra
- "Til minde om Dansk Vestindien"
 - sang skrevet af H. Alkeskjold
 - og tilegnet foreningen

Når jeg i dag læser de første medlemsblade kan jeg ikke undgå at få et smil på læben. Naturligvis var tiden en anden, hvilket priserne for deltagelse i medlemsmøderne da også vidner om.

I første nummer kunne man f.eks. læse under "Fremtidige Møder":

"Næste Møder affholdes den anden Mandag Kl. 19½ henholdsvis den 13. Marts og 10. April – eventuelt med Fremvisning af Lysbilleder.

Skulde Spærretid lægge Hindringer i Vejen, forlægges Møderne automatisk til Maanedernes anden Søndag Kl. 14"

Under punktet "Referat" kunne man læse om afholdte arrangementer:

"Søndag den 12. December 1943 Kl. i4 afholdtes Pakkefest med livlig Deltagelse.

Søndag den 16. Januar 1944 Kl. 14 afholdtes hyggeligt Samtalemøde med flere Sange ved Kaffebordet og et kort Foredrag af Hr. Burkal.

2. Februar sendte Foreningen Krans til Hofjægermesterinde Scauenius' Baare.

13. Februar 1944 Kl. 14 afholdt Foreningen sin Stiftelsesfest (fastlagt før Ophævelsen af Spærretiden). Festen blev af nærliggende Aarsager holdt 'under mere beskedne Former end tidligere, men formede sig meget hyggeligt med Oplæsning af Frk. Lose om vestindiske Emner.

Fælles gratis Kaffebord og senere fælles Smørrebrødsbord, Sange og Dans. Vor Vægdekoration: Palmer og Christianssteds Landingsplads med Posthuset og Hollands Kirke fyldte hele Salens Endevæg.

Da nu Spærretiden var ophævet, vedvarede Dansen til Kl. 21½.

Fire finske Damer deltog i vor Fest, efter at Finsk Forening havde afsluttet sit Møde paa 2. Sal."

Det sidste blad, vi har fra denne epoke er blad nr.1 fra januar 1946, 3. årgang. I dette blad indledes med foreningens formål:

"Formaal: At bevare Minderne fra og Forbindelsen med vore tidligere Dansk-Vestindiske Øer. Faste Møder affholdes den anden Mandag i hver Maaned Kl. 20. i Danmarks-hjemmet, Palægade Nr. 5, København K. Som Medlemmer optages alle i Sagen interesserede."

Interessant er det her at se, at foreningen på den tid havde et møde fast en gang om måneden.

Ja, tiden var så sandelig en anden. Man kan i nummeret læse om den forestående afholdelse af Stiftelsesfesten:

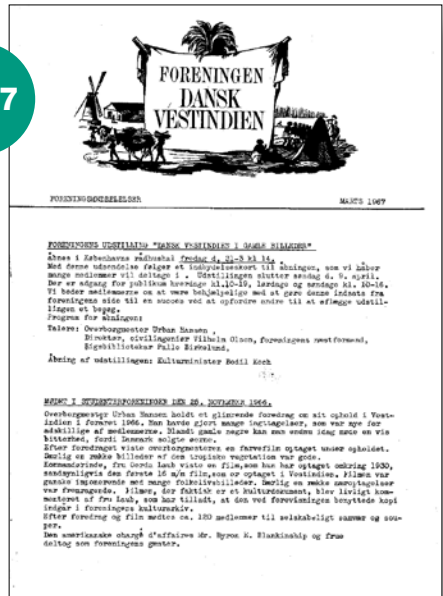
"Program: Medlemmer og Medlemsgæster samles Kl. 17 i Husarstuen. Efter en lille Højtidelighed gaas til Bords i Salen. Traktementet er 4 Stk. godt belagt Smørrebrød, 1 Øl og 1 Snaps samt Kaffe med 1 Kage.

Prisen bliver 10 Kr. pro persona incl. Bærepenge. Billetterne (se nedenfor) afleveres ved Bordet til Betjeningen, til hvilken ogsaa eventuel Ekstraforplejning betales.

Ved Bordet holdes de officielle Taler af Formanden og Hr. Alkeskjold, hvorefter Ordet er frit efter Henvendelse derom til Dirigenten, Hr. Markhøj.

Ved Bordet bliver der endvidere Recitation og Sang; derefter Dans og hyggeligt Samvær. De glade Husarer vil optræde som Spillemand og Sangere,"

1967

Epoke II 1966-1989

De næste medlemsblade, som vi har på arkivet, er fra 1966. Hvad der har været i de mellemliggende år vides ikke.

Der er nu tale om nogle hæftede A4-sider skrevet på skrivemaskine med nyt logo (brevhoved). Og "medlemsbladene" betegnes da også som "Foreningsmeddelelser"

Det oprindelige formål "at vedligeholde Forbindelsen mellem Medlemmerne" synes nu at have fået en anden mening. Medlemmerne er nu ikke nødvendigvis personer, der var født på øerne eller havde været udstationeret; nu ses det at medlemmer og medlemmer på betroede poster alle kommer fra det "bedre borgerskab".

Der gøres et stort nummer ud af over alt at nævne de pågældendes titler. Så kunne man da ikke være i tvivl om, at man var kommet i "fint selskab". Snobberi kendetegner så sandelig perioden omkring 1960'erne.

Under "Medlemssammenkomster" ses for eksempel, at "**fru direktør Laub**" viser en **sort/hvid film** (Ebbe: var det hende, der var direktør eller var det i virkeligheden hendes mand?), hvorefter der vil være "**selskabeligt samvær og souper**" med **servering af 2 stk. smørbrød, øl og kaffe, hvilket incl. betjening kostede 18 kr.**"

Gradvist begynder der dog i "Foreningsmeddelelser" at komme både artikler skrevet til bladet og kopierede artikler, avisudklip og sågar fotos klistret ind i manus og derefter kopieret. Set med nutiden øjne ret primitivt, men det har antagelig været, hvad man havde mulighed for på den tid indenfor de økonomiske rammer, der har været. Men der bringes

også oversigter over tilgangen af nye medlemmer med navn og adresse samt endelig ikke at forglemme: titel. Endelig bringes også meddelelser om dødsfald.

I 1967 begynder bladet at bringe oversigt over de bøger, som foreningen sælger til medlemmerne. Det vil sige det vi i dag kender som vores eShop. Ellers er det fortrinsvis orienteringer om generalforsamlinger og medlemsmøder, der præger de første år af Foreningsmeddelelser.

I september nummeret 1968 ser vi den første egentlige artikel skrevet til bladet af "fru Anna M. Mortensen, Brædstrup", der fortæller om sin barndom i Strandgade i Christiansted. Anna Mortensen flyttede fra øerne i 1933.

Fra maj 1969 begynder medlemsbladene at komme regelmæssigt og der gøres nu meget for at informere medlemmerne, hvoraf der nu var ikke mindre 540. Orientering af forestående festivaler er et væsentligt

1994

indhold ligesom meget fyldige og omfattende referater fra festivalerne; ja sågar bliver alle de mange og laaaaaange taler gengivet fuldt ud. Avisudklip bliver mere og mere omfattende.

På dette tidspunkt forsøger bestyrelsen ihærdigt at få etableret en Ungdomsklub i foreningen for at "tiltrække unge mellem 16 og 20 år", som er dem foreningen skal bygge på i fremtiden, og det er et gennemgående træk i beretninger, at det åbenbart ikke har været helt nemt. På Ungdomsklubbens årsmøde den 25. november vælges som Clubmaster (bemærk stavemåden) Mikael Larsen.

Det er kendetegnende for "Foreningsmeddelelser", at de i meget stor udstrækning er baseret på udklip fra aviser i både Danmark og på øerne. Den begrænsede mængde egne artikler var skrevet på en skrivemaskine og kopieret. Bogtryk var endnu ikke kommet på tale, så rent grafisk var "bladene" ret primitive – men de opfyldte et behov for at informere medlemmerne.

Epoke III 1989-1994

I september 1989 udkommer så første medlemsblad produceret efter mere moderne principper, idet skrivemaskinen er gået på pension og bladet offsettrykkes. Redaktøren, Ole Bidstrup, skriver nu egentlige artikler til bladet og udklip fra aviser mv. bruges nu ikke længere i så høj grad. Bladet er kort sagt mere professionelt fremstillet.

Epoke IV 1994-2002

Efter 15 år med "Foreningsmeddelelser" skifter bladet i november 1994 layout og

ISSN 0009-4891

November 1994
29. årgang nr 4

Danish Westindian Society
profektor: Herodes Møstet Dronningen

- ☒ Sådan ser vi ud ...Løserreaktion fra St. John
- ☒ Trange kår for turismen især på St. Croix. Nogle ønsker casinoer, andre vil ha' kultur!
- ☒ Fire kandidater kæmper om at blive den ny guvernør - vælgerne taler i november
- ☒ Stor ballade: Konkyliefiskeri forbudt i tre måneder
- ☒ The Original Danish Polcalypso Orchestra varmer op før jul og rejsen til karneval på St. Croix HUSK: Medlemsmødet rykket til 1. dec.
- ☒ Årets vestindiske julemærke
- ☒ Året faste begivenheder på U.S.V.I.
- ☒ Referat fra Selskabets generalforsamling

får nyt logo. Det vil sige – det er foreningens logo, der nu pryder forsiden af bladet.

Den 12. januar 2003 dør bladet redaktør, Ole Bidstrup, og i de kommende numre af bladet kan man om udgivelsen læse, at bladene **"er kommet til verden ved fælles indsats fra følgende redaktionskomité: Walther Damgaard, Jonna Skourup Christensen, Allan Bech Clemmensen, Anne Walbom, Marianne Gall og Erik Marcussen."**

I december 2003 sker så den næste større ændring: bladet udkommer nu som 4-farvetryk men allerede i november 2004 har bladet fundet en mere permanent løsning ved, at der nu er etableret en egentlig redaktion med Finn Ferrall (ansvarshavende) og Erik Marcussen. Ved generalforsamlingen i 2009 overtager Vibeke Maduro Tuxen posten som redaktør med Finn Ferrall og Erik Marcussen som "teknisk assistance".

Samtidig sker der det, at selskabet får en hjemmeside styret af Bent Säbel og Erik Marcussen. Dermed har selskabet nu to kanaler til at informere medlemmer på. En baseret på den traditionelle måde med et papirblad, der udkommer 4-5 gange om året og en kanal med digitaliseret information samt et fotogalleri.

Det hele startede i 1944 med det, man dengang kaldte cirkulærer men som jeg synes mest af alt kan minde om enkle

nyhedsbreve, og i 2015 sker der netop det, at vi supplerer de to kanaler med en tredje - elektroniske nyhedsbreve, hvor bestyrelsen orienterer medlemmerne med korte her-og-nu informationer

Så fra at foreningen i 1944 udsendte meget kortfattede "blade" med begrænset indhold er vi i år, hvor medlemsbladet runder 75 år, nået dertil, at medlemsbladet i dag bygger på at bringe uddybende artikler og at de korte nyheder udsendes som nyhedsmail, hvoraf der er omkring 60 om året.

For de interesserede vil jeg anbefale at dykke ned i gamle numre af "medlemsbladet"; det er en guldgrube med interessant information. Og indrømmet: set med nutidens øjne har jeg en gang i mellem ikke kunnet lade være med at more mig over nogle af artiklerne.

Men bedøm nu selv.

ISSN 0909-4391

December 2003
38. årgang nr. 4

Danish Westindian Society
Protoktor: Hendes Majestæt Dronningen

**Nissebanden indtog St. Croix -
og Nissernes ø indtager den danske jul 2003**

God jul til alle medlemmer

Generalforsamling 2003 - læs referatet

**Den gamle og den nye bestyrelse
efter generalforsamlingen - i fokus**

2003

MEDLEMSBLADE

**Se alle DVS'
medlemsblade på**

**www.dwis.dk/
elektronisk-bibliotek**

MEDLEMSMØDE

**STENSBALLEGAARD GOLF,
BYGADEN 70, 8700 HORSSENS
LØRDAG, DEN 13. APRIL 2019 KL. 14:00.**

FOREDRAG OM:

**DOBBELTMYTTERIET PÅ DE DANSKE SLAVESKIBE
I STARTEN AF 1700-TALLET.**

V/JOURNALIST OG FORFATTER TIL BOGEN JAKOB OLLING

**Foredraget stiller skarpt på det helt aktuelle fund af
to vrage, der menes at være resterne af de danske
slaveskibe Christianus Quintus og Fridericus Quartus.**

Der er tale om ret unikke fund, der kan lære os om livet på de danske slaveskibe i starten af 1700-tallet – og historien om skibenes sidste sejlads er i sig selv utrolig dramatisk: Skibene blev ramt af drabelige orkaner, slaveoprør, dødelige sygdomme og fejlnavigation, før det hele eksploderede i et voldsomt mytteri, der førte til ødelæggelsen af begge skibe.

Ved mytteriet blev 650 slaver sat i land på kysten i Costa Rica, og hele historien endte i et enormt drama med kapere og spanske soldater, advokater og korrupte embedsmænd i Panama.

Der er mange myter om netop denne sejlads, som det faktisk har været muligt at undersøge nærmere i arkiverne – og det fortæller Jakob om.

Der vil blive serveret kaffe/the og kage.

**TILMELDING
senest
mandag, den 8. april
2019 via hjemmesiden
eller på tlf. 60 41 06 22
til Gerda Brown**

Pris kr. 30,-

MEDLEMSMØDE

**I VALBY KULTURHUS, VALGÅRDSVEJ 4-8,
2500 VALBY I LOKALET PÅ 5. SAL.**

ONSDAG, DEN 24. APRIL 2019 KL. 19.00.

FOREDRAG OM:

**FOREDRAGSHOLDEREN ER 1. PRISVINDEREN
AF SPECIALEPRISEN I 2017**

**CAND.MAG. MED SPECIALE I KULTURSTUDIER
CAMILLA MIKKELSEN**

Titel:

**Moderne kunst skaber nye fortællinger
mellem Danmark og Jomfruøerne.**

Fra hver sin side af Atlanterhavet skaber de to kunstnere, La Vaughn Belle og Jeanette Ehlers, værker, der giver nye perspektiver på forholdet mellem Danmark og vores tidligere caribiske koloni. Begge er sorte kvinder med stamtræ, der kan føres tilbage til slaveriet, men opvæksten i henholdsvis Danmark på og på St. Croix gør, at de ser meget forskelligt på tingene. I foredraget dykker vi ned i udvalgte kunstværker, de har lavet sammen og hver for sig for at se, hvordan de ser forholdet mellem Danmark og Jomfruøerne. Vi ser på, hvordan de bruger sig selv i kunsten til at skabe nye fortællinger om forholdet mellem Danmark og Øerne, og hvordan dette kan bruges til at forstå dansk kolonihistorie i et større europæisk perspektiv.

Der vil blive serveret
2 stk. smørrebrød og kaffe/the.

**TILMELDING
senest
onsdag, den 17. april
2019 via hjemmesiden
eller på tlf. 60 41 06 22
til Gerda Brown**

Pris kr. 60,-

SKRUESKONNERTEN INGOLF

Ingen af flådens skibe har været benyttet så meget og til så mange formål som skrueskonnerten Ingolf, der var et kendt skib i Dansk Vestindien mellem 1884 og 1913.

Af Per Herholdt Jensen

“Selve sprængningerne foregik om eftermiddagen et par timer før solnedgang og samlede altid en stor skare hvide og sorte, som det ligefrem var et arbejde at holde på afstand. Den vandsøjle, som sprængningen kastede i vejret, blev for dem, hvad afslutningsfyrværkeriet hjemme var for tivolibesøgende.

Selvom man traf alle mulige sikkerhedsforanstaltninger, var disse sprængninger imidlertid ikke uden en vis risiko, og særlig mindes jeg en gang, hvor en ret stor koralblok til min rædsel tog en akavet retning ind over nogle huse, men til alt held må den være havnet et afsides sted.”

Chefen for skrueskonnerten **Ingolf**, kaptajn Henri Konow, kunne drage et lettelsens suk. Skibet var på togt ved Dansk Vestindien i 1909-10, og hovedopgaverne var land- og søopmåling og sprængninger af havbunden i et smalt løb mellem St. Thomas og Hassel Island, hvor der kun var et ganske lavt vand.

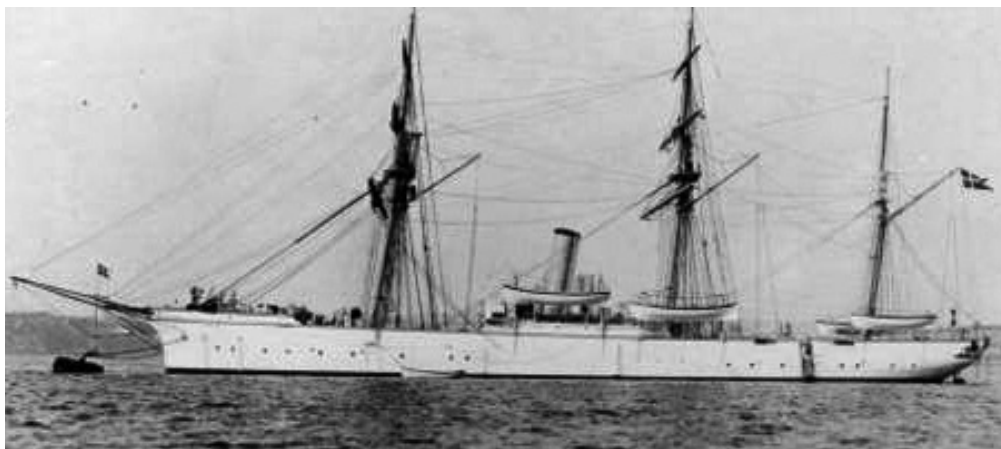
Allround-skib med omfattende togter **Ingolf** var bygget på Orlogsværftet i København i 1875-76 og var et af de sidste skibe i flåden med sejlrejsning. Med en rigning på tre master kunne skrueskonnerten også sejle for sejl alene på de lange stræk, hvor der skulle spares på kullene. Skruen kunne

hejses op i brønd, så den ikke sinkede fremdriften, når der blev ført sejl. Skibet var bygget af jern og var det første af flådens skibe, der blev udrustet med bagladekanoner. Hidtil havde kanonerne på skibene været forladekanoner, dvs. at kanonbesætningerne førte krudt og kugle ind gennem mundingen på løbet. Nu var teknikken blevet så god, at man kunne lade en kanon med en granat gennem en baglademekanisme.

Ingolf fik en meget lang og særdeles aktiv tjeneste. Navnet angav, at virkefeltet skulle være i Nordatlanten, da den var opkaldt efter nordmanden Ingolf Bjarnason, som i 874 var den første landnamsmand, der slog sig ned på Island. Skrueskonnerten kom på togter ikke alene ved Færøerne, Island og Grønland, men også ved Dansk Vestindien, i Middelhavet og som skoleskib i danske farvande. For det meste foregik togterne til Nordatlanten i sommerhalvåret og til Dansk Vestindien i vinterhalvåret. I 1885 blev **Ingolf** betegnet som ”krydser af 3. klasse” sammen med nogle andre mindre orlogsskibe. I 1896 blev skibet dog overført til gruppen ”skoleskibe” og atter betegnet som ”skonnert”.

Opgaverne var en blandet landhandel

De første togter gik som ventet til Nordatlanten, men i vinteren 1884-85 fik **Ingolf** sit første togt til Dansk Vestindien, hvor den afløste skruekorvetten Dagmar. Der fandt ingen afløsning sted, da togtet sluttede. Af sparehensyn var der ikke længere et orlogsskib ved øerne til stadighed. Først i slutningen af 1886 kom fregatten Jylland til øerne på sit femte og sidste togt til kolonien. Siden det store landarbejderoprør i 1878, hvor store dele af Frederiksted blev svedet

af, havde orlogsskibene ellers afløst hinanden med korte intervaller. Deres tilstedeværelse skulle bl.a. være en advarsel til eventuelle oprørske sorte landarbejdere om at holde sig i ro. Men nu var der så meget ro på St. Croix, at der i mere end halvandet år ikke var et orlogsskib ved øerne.

Opgaverne for **Ingolf** drejede sig først og fremmest om stationstjeneste. Det vil sige suverænitetshævdelse i forbindelse med sejlads mellem øerne, transport af øvrigheds personer som f.eks. guvernøren og embedsmænd, besøg til andre øer i området som f.eks. Puerto Rico og ellers øvelser og vedligeholdelsesarbejder. Efterhånden blev der også påbegyndt sø- og landopmåling.

Men alt var ikke bare løsning af opgaver. Opholdet i Dansk Vestindien var trods varmen værdsat af søofficerer, både på grund af den gæstfrie modtagelse man fik hos de hvide familier og de mange og fornøjelige ride- og køreture i de smukke omgivelser. Noget anderledes var det for de menige. De havde kun ringe kontakt på grund af den fåtallige hvide befolkning, "da nu engang negrene er og bliver matrosen et fremmedartet væsen", som kaptajn Henri Konow udtrykte det på togtet med **Ingolf**.

Skonnerten, som af de sorte havde fået øge- eller kælenavnet "The boy of war"

i stedet for "The man of war", som et krigsskib kaldes på engelsk, gjorde i virkeligheden en god tjeneste i Dansk Vestindien på sine mange togter.

Et nyt monument for dansk søhelt

I år 1900 havde **Ingolf** et monument med ud for guvernør og søofficer Carl Wilhelm Jessen. Han havde været skibschef på briggen Lougen 1800-1801, der var stationsskib ved øerne, og havde ført en heldig kamp mod to mindre engelske fregatter 3. marts 1801. Kampen endte ud for Charlotte Amalie med, at de to englændere afbrød kampen og sejlede derfra ilde medtagne og med større mandefald end Lougen. Jessen var dagens helt i byen, hvor indbyggerne havde kunnet følge de kæmpende ude til søs. Indbyggerne i Charlotte Amalie skænkede ham en æresgave som tak for indsatsen, og i Danmark modtog han af Frederik den 6. en æressabel af guld for udvist mod.

I 1822 blev Carl Wilhelm Jessen guvernør på St. Thomas, men virkede kun i kort tid. Få måneder efter blev han ramt af apopleksi og døde i marts 1823.

Det medbragte monument var en tro kopi af den marmorstøtte, der stod på kirkegården i Charlotte Amalie i forvejen, men som var blevet medtaget af vind og vejr.

Det var Guvernementet, der havde opfordret Marineministeriet til at få lavet et nyt monument. Egentlig skulle afsløringen have fundet sted på årsdagen for Jessens søkamp, men den blev fremskyndet for, at besætningen på **Ingolf** kunne deltage.

Afsløringen fandt således sted 29. januar 1901 med deltagelse fra udenlandske krigsskibe i havnen. Det var et russisk skoleskib og en svensk korvet. Desuden deltog embedsmænd og mange borgere. Den hjemtagne marmorplade fra det gamle monument er i dag muret ind i væggen i det store kapel i Holmens Kirke.

Sejlads med kommission

Danmark var på nippet til at få solgt de vestindiske øer til USA i 1902, men salget glippede. Da øerne endelig så ud til at forblive under Danmark, blev der samme år nedsat en kommission, der bl.a. skulle undersøge øernes budget og få balance mellem indtægter og udgifter.

I starten af 1903 afrejste kommissionen til London og videre med den vestindiske pak

(et skib, der sejler i fast rutefart). Paketten kom til Port of Spain på Trinidad. På vej videre mod Dansk Vestindien skulle kommissionens medlemmer besøge nogle af de fremmede vestindiske øer for at kunne drage sammenligninger og indhøste erfaringer.

Ingolf, som i nogle måneder havde været stationsskib, blev sendt ned til Trinidad for at være til rådighed for kommissionens medlemmer. Det har utvivlsomt været en opgave, der har været populær hos besætningen. Udenlandsbesøg var altid populære, også når det gik til andre landes vestindiske øer. Undervejs mod nord anløb **Ingolf** den britiske ø Grenada, den franske ø Martinique og den britiske ø St. Kitts. Sørejsen endte via Charlotte Amalie i Christiansted, hvor kommissionen skulle have sin egentlige arbejdsplads. Det indsamlede materiale udmundede ikke overraskende i en omfattende betænkning og en række reformforslag.

Dynamitten var skikkelig

Da **Ingolf** kom til øerne i 1909, havde kaptajn Henri Konow hjemmefra fået tildelt

en interessant opgave. Som grundlag for de kommende års land- og søopmålinger ved St. Thomas og St. Jan skulle der foretages en række forarbejder. Endvidere skulle der i Charlotte Amalies havn foretages sprængninger med dynamit. Formålet var dels at skabe bedre sejlforhold for småskibsfarten, og dels at få skaffet cirkulation i vandet på et sted i havnen, hvor udløbet fra en lagune inficerede løbet og sikkert havde været medvirkende årsag til epidemier af gul feber.

Det var lige en opgave for Konow, men på ét punkt var han betænkelig: Det var en forholdsvis stor mængde dynamit, der skulle medtages i de dårligt ventilerede magasiner ombord i **Ingolf**. Dynamitten ville sikkert ikke kunne tåle de varmegrader, som magasinerne sandsynligvis kom op på. Frygten var særdeles velbegrunderet, for varmen i magasinerne kom langt op over det tilladelige, men som han udtrykte det i sine erindringer.

– Dynamitten var skikkelig, der skete ikke noget.

Opmålingsarbejdet gik let og med få mand ledet af løjtnant Godfred Hansen, som havde foretaget opmålinger i Grønland. Meget vanskeligere var sprængningsarbejdet i Charlotte Amalies havneområde. I det lave vand skulle man dagligt bore ca. 1 meter dybe huller i koralbunden til dynamitpatronerne, som derefter blev sprængt samtidigt ved en elektrisk ladning. To arbejdshold på hver 10 mand skiftede hver anden time til at foretage de vanskelige borer i strømfyldt vand og med hajer snusende langs koralrevet.

Da arbejdet med sprængningerne var afsluttet, arrangerede man i Charlotte Amalie en fest som tak til besætningen på **Ingolf**.

Arbejdet med opmålinger og sprængninger blev genoptaget på **Ingolfs** næste togt i vinteren 1910-11. Søopmålingen resulterede i nogle glimrende og tiltrængte søkort. Endvidere blev der foretaget sprængning af revet "Hall Over" mellem St. Thomas og

Water Island. Strømforholdene blev forbedret, og der kom frisk havvand ind i havnen.

Ingolf var på sit sidste togt til Dansk Vestindien i vintermånederne 1912-13, hvor opgaven igen var at være stations- og opmålingsskib.

En meget benyttet skrueskonert

Skrueskonerten **Ingolf** fik en lang levetid med ikke færre end 50 år i flåden. Noget ganske usædvanligt for et orlogsskib. I disse 50 år var skonnerten på i alt 41 togter. Heraf var de 30 på "the high seas":

- Syv gange ved Island og Færøerne
- Fire gange ved Grønland, Island og Færøerne
- Fire gange sydpå til Middelhavet og/eller Spanien mv.
- Tre gange i Atlanterhavet rundt om Skotland og Irland
- Hele 12 gange som stationsskib ved Dansk Vestindien.

De øvrige togter var uddannelsesstogter i hjemlige danske farvande. **Ingolf** udgik omsider af flådens tal i 1926 "mæt af dage" og blev solgt til ophugning på et værft i Marstal.

To inspektionsskibe har siden båret navnet **Ingolf**. Et inspektionsskib i perioden 1933-1943 og igen et inspektionsskib i perioden 1963-1991.

Skribenten til denne artikel har i øvrigt skrevet bogen "Klart Skib – Orlogsflåden ved Dansk Vestindien", der blev udgivet i 2017, og som bl.a. er til salg gennem Dansk Vestindisk Selskab, se hjemmesiden.

INDTRYK FRA MIN FORBLÆSTE Ø

Selskabets medlem Henrik Døssing giver en – lidt sørgmodig – beretning om tilstanden på St. Jan lige nu 1½ år efter orkanen Irma ramte øen (og St. Thomas).

Af Henrik Døssing

I midten af februar 2019 var jeg for 8. gang på St. Jan, som jeg stædigt kalder St. John.

Allerede ved indsejlingen til Cruz Bay så jeg det første eksempel på spor efter orkanerne i november 2017. Fortets hvide mure rakte op mod himmelen uden nogen afslutning. Taget var ganske enkelt blæst helt væk.

Nogle få andre bygninger i Cruz Bay bar præg af orkanen, men ellers var der ikke meget at se på den vestlige side af øen.

Jeg fik et helt andet indtryk, da jeg kørte op ad Kongevejen i min lejede jeep. Flere steder var vejene meget medtagne – store huller og visse steder var asfalten nærmest ikke eksisterende. Der var mange træer, der var væltet, eller simpelthen knækket midt over.

Efterhånden som jeg bevægede mig længere og længere mod nord og øst, hvor orkanen Irma jo gik i land, blev jeg faktisk temmelig rystet. Restaurant Bordeaux Mountain var kun en trist ruïn, og det smukke hus på den anden side af Kongevejen var helt væk.

Bordeaux Mountain

Fortet på St. Jan uden tag

Coral Bay bar også tydeligt præg af katastrofen. Taget på toldbygningen var blæst væk, der var flere sammenstyrtede huse, fx den charmerende restaurant Shipwreck Landing på vejen mod Salt Pond Bay. Kun restaurantens fundament er tilbage.

Jeg havde undret mig over, at der ikke var flere turister i betragtning af, at det er højsæson. Det samme indtryk havde jeg fra de dage, hvor jeg var på St. Thomas. Jeg så kun ét krydstogtskib og Dronningensgade var ret øde. Jeg tror, at forklaringen er, at turisterne endnu ikke har haft mod på at komme tilbage.

Det er bekymrende for vores øer, som jo især lever af turister. I forhold til St. Jan bliver det ikke bedre af, at bl.a. Nationalparken ikke tilbyder en tur på Reef Bay Trail, at der ikke er livredder på Trunk Bay, og at der ikke sejler færger mellem St. Jan og Tortola.

Billeder fra
The Genealogy Library
på St. Thomas efter
den omfattende renovering,
som følge af ødelæggelserne
under orkanerne
i 2017.

CARIBBEAN GENEALOGY LIBRARY

Caribbean Genealogy Library på St. Thomas blev alvorligt beskadiget under orkanen Irma i 2017.

Biblioteket er nu genåbnet efter renovering, bl.a. finansieret af Dansk Vestindisk Selskab.

Den lokale avis på St. Thomas, Daily News, berettede i nedenstående artikel om begivenheden.

Caribbean Genealogy Library reopens with annual meeting Daily News Staff.

The Caribbean Genealogy Library held its 2019 annual meeting last week, the first to be held at the library on Raphune Hill, St. Thomas since the 2017 hurricanes.

The library has been closed since the storms, after receiving substantial roof and water damage. Fortunately, although the air conditioning and computers were damaged, the actual books themselves remained unharmed.

According to President Sophia Aubin and Treasurer Rob Upton, mold was the biggest concern, and the team contacted university libraries, the Smithsonian Institute and others for assistance on how to handle the problem.

A \$25,000 grant from the Community Foundation of the Virgin Islands and a donation of \$6,000 from the Danish West Indies Society allowed the library to repair

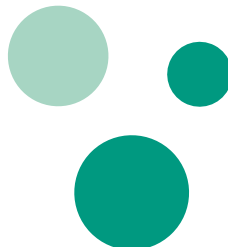
the roof put up new shelves and address the mold issues. Out of the many books, census records, church records, letters, passenger lists, tax records, newspapers and other archival materials, only a handful of old funeral booklets were lost.

Acting Director of the USVI State Historic Preservation Office Sean Krigger was the guest speaker at the meeting, with a presentation on the conservation and stabilization project at Fort Christian.

He detailed the research and efforts to authentically restore various rooms and structures and shared surprising finds unearthed during the project, such as burial sites of two governor-generals and others.

Krigger also discussed plans for the fort grounds, including the legislature building, the redirection of Waterfront traffic around the area, parks and a parking garage.

The library is currently open Wednesdays from 1 p.m. to 5 p.m. and Sundays from noon to 4 p.m. Call 340-714-2136 for details.

JEG ER EN SORT KVINDE

Lise Bostrup interviewer den norske forfatter, Fartein Horgar, der er aktuell i Danmark med to store historiske romaner om Vestindien.

Fartein Horgar berører spørgsmålet om en hvid mand er i stand til at forstå den fornedrelse og ydmygelse, som slavejorte, og ikke mindst de sorte kvinder, blev udsat for.

Af Lise Bostrup

Lise Bostrup (LB): Du er ved at skrive en serie på fem historiske romaner på hver omkring 400 sider om Dansk Vestindien fra 1672 til 1917. Hvordan fik du ideen og modet til at kaste dig ud i dette enorme projekt?

Fartein Horgar (FH): Jeg er vokset op på Madagaskar, hvor min far arbejdede som missionær. Kolonihistorien er en del af min families historie. I 2008 sejlede jeg fra ø til ø mellem Jomfruøerne. Det var på det tidspunkt, jeg opdagede vores, altså den danske og den norske, historie i Caribien, og så hvilket fantastisk romanstof det kunne blive. Den dansk-norske historie har alt det, en forfatter kan drømme om, af både menneskeligt og storpolitisk drama.

Som nordmand er dette ekstra interessant, for vores forbrydelser mod menneskeheden er noget, vi har gjort til et dansk anliggende. Der er meget få nordmænd, der ved, at vi var involveret i slaveriet, og når jeg gør opmærksom på det, bliver det modtaget med forbavselse og indignation. Norges løgnagtige selvbillede understreges af, at vores forrige statsminister, Jens Stoltenberg, i sin sidste kampagne for at blive valgt ind i

Stortinget sagde, at grunden til Norges gode omdømme ude i verden var, at vi ikke havde nogen kolonial fortid.

I sin nytårstale i 2016 sagde vores nuværende statsminister, Erna Solberg: "I sejlskibstiden var Norge verdens 3. største søfartsnation." De tidligere kolonier kalder det "slavetid". I Norge kalder vi perioden "sejlskibstid." Og modet til at skrive om det? Vel, at skrive romaner er det, forfattere nu engang gør, og dette er det mest meningsfulde arbejde, jeg nogensinde har givet mig i kast med. Det er ikke bare kunstnerisk udfordrende, det er også – set med norske øjne – vigtigt. I Norge er der ingen bevidsthed om vores store forbrydelse. En diskussion om, hvorvidt Norge som nation har noget at bede om tilgivelse for, er helt fraværende. Vi er et folk uden hukommelse.

LB: Når man læser bøgerne fornemmer man, at de er skrevet ud fra en omfattende research. Vil du fortælle lidt om, hvilke kilder du har brugt, og hvor du har fundet dem?

FH: Allerede i 2006 begyndte jeg at samle kildemateriale, så ud over en række besøg i det tidligere Dansk Vestindien, ligger der omfattende læsning bag romanerne. I Norge har vi jo ingen litteratur om Vestindien, men Danmark har ikke kunnet undgå problemet **kolonialisme**, så hos jer har der helt siden 1700-tallet været en omfattende dokumenteret f.eks. af Johan Reimert Haagensen, Paul Isert og Hans West, som alle giver et godt indblik i, hvordan livet i kolonien var (for de hvide) og den generelle racisme, som de sorte blev udsat for. Og så har vi jo Dansk Rigsarkiv, som frem mod højtideligholdelsen af Transfer Day den 31. marts 2017 digitali-

serede hele sit 1,7 km lange arkiv, og lagde det ud på nettet. Gratis. Jeg har haft god hjælp af historikere, som arbejder her. Og jeg er jævnlig i kontakt med historikeren, George Tyson, på St. Croix, som arbejder med emnet. For mig er det meget vigtigt at alle de historiske detaljer er korrekte, når jeg lader mine fiktive hovedpersoner bevæge sig ind og ud af begivenhederne op gennem historien.

LB: Mange historiske romaner har en historisk betydningsfuld person i centrum. I forhold til Vestindien er det ofte Peter von Scholten. Du vælger at lægge synsvinklen hos fiktive personer, der er knyttet til samfundets lavere lag. Hvorfor gør du det?

FH: Først og fremmest for at stå kunstnerisk friere. Både den første guvernør i Dansk Vestindien Jørgen Iversen Dyppel og den sidste Peter von Scholten, er særdeles vigtige personer i mit romanunivers, men de er lænket til deres biografier. Ved at vælge en anden synsvinkel end deres får jeg belyst dem udefra, jeg prøver at se dem sådan, som de slavegjorte så dem.

Jeg har desuden en anden og måske endnu vigtigere begrundelse: I de to romaner, som er udkommet i Danmark "**I slagtemåned**" om et oprør på Skt. Jan i 1733 og "**Frihedens køtere**" om guldalderen på St. Croix i sidste halvdel af 1700-tallet er hovedpersonerne sorte, og kvinder. Mit anliggende er at forsøge at forstå kolonialismen og slavetiden, og ikke mindst slavetilværelsen til bunds. Hvis det skal lykkes, er der ingen anden metode end at sætte sig i en sort kvindes sted. Dansk Vestindien var et nådesløst hierarki. Nederst var de sorte kvinder.

Og der er et aspekt til ved mit valg af perspektiv. Den første slavesejlads fra Afrika til Europa løb af stablen i 1440'erne. Med den begyndte dehumaniseringen af mennesker med en anden hudfarve end vores egen. Afrikaneren blev underlagt en række generaliseringer, blev frataget historie, traditioner,

sprog, religion, kultur, familie, og blev sendt nøgen til kolonierne. Mennesker af forskellige stammer, som dahomey, yoruba, fante, ashanti og vezo blev reduceret til negre. Ordet neger blev synonymt med et menneske egnet for køb og salg, et menneske egnet for slaveri. Derfor modsætter sorte mennesker sig i dag at blive omtalt som neger. I 1774, hvor "**Frihedens køtere**" foregår, er der på St. Croix mere end 23.000 sorte mennesker og omkring 2.000 hvide. I alle vores fortællinger, indtil videre, optræder de sorte som en masse, uden individualitet, mens de hvide fremstår som fuldværdige personligheder. Mens vi i Norge underspiller denne arv, har I danskere skabt et heltebillede af Peter von Scholten. Ingen skal tage hans gode vilje fra ham, men sandheden er, at han i de dramatiske dage, som førte frem til revolutionen i 1848, kun spillede andenviolin. Det var sorte mænd og kvinder, som drev oprøret frem, men det er ikke let at finde dem, for de danske historieskrivere har ikke været interesseret i dem. Med god hjælp af

Fartein Horgar hjemme i Norge i færd med at udarbejde den næste roman om Dansk-Norsk Vestindien. Foto: Lise Horgar.

lokale historikere (f.eks. dr. George Tyson fra University of The Virgin Islands i Charlotte Amalie) har jeg fundet frem til de virkelige revolutionære. Min ambition er at trække dem frem, få dem op af den sorte masse, som den europæiske historieskrivning så effektivt har malet dem ned i. Jeg vil genrejse dem som agerende mennesker med individualitet og personlighed.

LB: Men der går du ind i en heftig debat om, hvem der har ret til at fortælle historien. Du fortæller historien ud fra sorte kvinders perspektiv. Hvad vil du sige til dem, der mener, at en nulevende, hvid, norsk mand per definition ikke er i stand til at forstå, hvordan sorte kvinder tænkte i kolonitiden?

FH: Til dem vil jeg sige, at jeg har lov til at prøve. Og ikke bare det, jeg har pligt til at prøve. Uafhængig af hudfarve, er kolonialismen menneskehedens kulturelle fælleseje. Kunst kan ikke lade sig begrænse af etnicitet eller køn. Kunstneren må lade sig udfordre af den livsverden, der ligger uden for hans

umiddelbare erfaringsområde. Sommeren 2018 deltog jeg på et seminar "Vestindien kommer til Borreby" i Museum Vestsjællands regi. Der mødte jeg teaterregissør Lotte Faarup, som var aktuel med teatertrilogien En nations selvhad – Danmark mellem skam og selvovervurdering. – Hun lod en henkastet bemærkning falde om, at sorte ikke ville sidde roligt og se os stjæle deres historie. Jeg måtte umiddelbart spørge mig selv: Er næsten hele mit forfatterskab et tyvetogt mod andre menneskers intellektuelle og kulturelle ejendom? Og jeg besvarede mit eget spørgsmål. Nej. Der er ingen, der ejer historien. Jeg forstår de emotionelle implikationer, men siger alligevel, at hvis kunsten skal have relevans, må den udfordre grænser, men det må, når temaet er så følsomt, gøres med indlevelse og empati, og ikke mindst, med en enorm etisk alvor. På den måde kan perspektivet udvides, i stedet for at blive indskrænket. De rigtig gamle dages opdagelsesrejsende og forskere havde kunstnere med i deres rejsefølge. Det var,

fordi datidens mennesker var af den opfattelse, at netop kunsten kunne bidrage med et andet perspektiv end det, den rene videnskab bidrog med. Det er dette perspektiv, vi mister, hvis ikke en hvid mand har lov til at sætte sig i en sort kvindes sted. Med mine romaner forsøger jeg at forstå kolonitiden til bunds. Jeg vil undersøge, hvordan det er at gøre et andet menneske til slave, og jeg vil undersøge, hvordan det er at blive gjort til slave.

I 2016 deltog jeg i et tilsvarende seminar med titlen "Slavetid og Dansk Vestindien – kunst og videnskab i fredelig sameksistens" arrangeret af forfatteren Alex Frank Larsen i Dansk Forfatterforenings lokaler. Ved præsentationen af første bog i min roman-serie, "**Paradisets elendige**", som udkom i Norge på det tidspunkt, sagde jeg, at jeg ønskede at undersøge den tidsånd, tænkning og forståelse af det kristne kærlighedsbud, som gjorde det acceptabelt at eje et andet menneske. Professor Pernille Ipsen fra Madison University, der har skrevet en strålende bog om slavehandlen, "**Daughters of the Trade**", som også var til stede, gik på historiefagets vegne straks til angreb, og mente, at jeg ikke kunne vide, hvordan det var at leve for 300 år siden. Det er rigtigt. Men jeg kan prøve. Det er kunstens opgave at prøve. I Norge rejser jeg omkring med foredraget "**Jeg er en sort kvinde**". Det skaber ret meget opsigt. Mit anliggende er hele tiden at anskueliggøre den racisme, som sorte mennesker, og særligt sorte kvinder, har været og stadig er udsat for.

LB: I Norge har man ikke tradition for at se sit land som en kolonimagt. I dine bøger optræder der norske plantageejere på linje med de danske, hollandske, spanske og franske. Har du oplevet nogen negative reaktioner på, at du piller ved den norske glorie?

FH: Ja, det er ret upopulært at pille ved vores urealistisk gode selvbillede. Det er et faktum, at det første dansk-norske slaveskib,

der i 1673 sejlede fra Guinea med kurs mod St. Thomas var fra Bergen. Cornelia, som skibet hed nåede godt nok aldrig frem, for det blev kapret af hollænderne, og "vores" slaver havnede på Curacao, men det ændrer jo ikke på intentionen. Vi gav heller ikke op. Også det næste slaveskib var norsk, og det havde Oslomanden Børge Andersen som kaptajn, og det nåede frem. Flere guvernører og embedsmænd var norske, og så sent som i 1843, altså mere end en menneskealder efter at Norge forlod unionen med Danmark, og bare fem år før opstanden, som førte til de slavegjortes frigivelse i 1848, var der norske slaveopsynsmænd og politimestre på St. Croix. Norge var til stede gennem hele Danmarks tid som kolonimagt i Caribien.

LB: "**I Slagtemåned**" og "**Frihedens køtere**" er udkommet i dansk oversættelse, og du har præsenteret dem på BogForum og ved forskellige oplæsningsarrangementer. Oplever du en forskel på de danske og de norske læsers reaktioner?

FH: I Danmark er der en vis overraskelse over, at Norge spillede en så aktiv rolle. I Norge er der forargelse over, at jeg trækker denne rolle frem i lyset. Som en læser sagde: "Skal du tage "sejlskibstiden" fra os?" Sejlskibstiden er vores stolthed.

LB: Jeg har hørt, at du her i foråret rejser til St. Croix og præsenterer dine bøger på den store årlige litterære festival der. Er du ikke lidt nervøs for, hvordan bøgerne, og dit kvindeperspektiv vil blive modtaget derovre?

FH: Nej. Det er en diskussion jeg er forberedt på og ser frem til.

Fartein Horgar var aktuel i Magasinets januar 2019 nummer med en artikel med titlen "Var Norge en kolonimagt?"

De 2 allerede udgivne bøger er henholdsvis "I Slagtemåned" og "Frihedens køtere", omtalt s. 24 i Magasinets udgave marts 2018.

Middelklassens opvågningen under salgsforhandlingerne om de Dansk-Vestindiske Øer 1900-1902

Elizabeth Rezende har forsket i middelklassens forhold på de tidligere dansk-vestindiske øer, og har skrevet denne interessante artikel om en gryende middelklasse og dens forsøg på at få indflydelse over for en modvillig koloniadministration.

Nedenstående er en dansk oversættelse, foretaget af Michael Keldsen; men den engelske originalversion kan findes på Selskabets hjemmeside.

Endvidere vil på hjemmesiden kunne findes en litteratur- og referenceliste med relation til denne artikel.

Dette er første del af artiklen. Næste og sidste del af artiklen vil blive bragt i juninummeret af Magasinet.

Af Elizabeth Rezende

I perioden 1733-1848 var der på den dansk-vestindiske ø St. Croix en fast tradition for modstand mod koloniadministrationens uretfærdige måde at administrere på. Den gav sig bl.a. udtryk ved en konstant kamp mod uligheden med den hvide elite; plantageejerne, købmænd og embedsmænd. Konstante klager fra den del af middelklassen, der omfattede de frifarvede begyndte i 1816 med modstand mod tvungen deltagelse i den lokale milits. Som resultat underskrev 331 frifarvede mænd fra alle 3 øer en klage, som skulle bringe lighed med de europæiskfødte indbyggere. To mænd fra St. Croix blev derefter skjult ombord på et skib med henblik på at aflevere klagen til den danske konge. De blev sendt tilbage til øerne, for senere at erfare at det eneste svar fra hovedstaden på deres klage var etable-

ring af endnu en værnepligtig milits, som skulle bekæmpe brande i øernes byer.

Under forhandlingerne mellem USA og Danmark i 1900-1902 om et tredje forsøg på at afhænde øerne opstod uro blandt en ny generation af mænd fra middelklassen.

Utilfredse med kolonialadministrationens udelukkelse af dem fra beskæftigelse i regeringsfunktioner, og henvisning til at ernære sig baseret på mindre attraktive næringsbreve og akademiske grader, udviklede de nye måder at protestere på uden at gribe til uro men især ved afsendelse af klageskrivelser. Med disse aktioner vist, at medlemmer af middelklassen havde fået uddannelse, indtog lederfunktioner i religiøse samfund og var begyndt at erhverve fast ejendom med

Elizabeth "Betsy" Rezende kom til St. Croix for over 40 år siden, og gik på pension efter at have arbejdet 31 år i Department of Education.

Hun har en Ph.D. i antropologi og historie og hendes emne var "The Cultural Identity of the Free Colored of Free Gut, Christiansted, St. Croix 1800-1840. Siden da har hun skrevet utallige artikler om de forskellige befolkningsgrupper på St. Croix.

Siden 2012 har hun arbejdet for National Park Service, hvor hun bl.a. har tilrettelagt udstillinger og byvandring. Betsy har tidligere været formand for "Friends of Denmark" og er for nuværende formand for "The Society of Virgin Islands Historian".

Anne Walbom

Andet Afsnit. Ændringer i Forholdet mellem Øerne og Moderlandet m. m.

1. Ændringer i Koloniallovgivningen.

Ifølge §§ 1 og 2 i Kolonialloven for Vestindien af 27. November 1863 er den *Admistrative Beskrivninger* lovgivende Myndighed for de dansk-vestindiske Øer i alle Anliggender, der udelukkende vedrøre Forhold indenfor Øernes Grænser, derunder indbefattet deres Havn- og Selskabsret, hos Kongeriget Lovgivningsmagt. Med et Par enkelte særlige Undtagelser og for saa vidt der ikke maatte findes Anledning til paa sædvanlig Maade at udgive en Lov, udøves den lovgivende Myndighed af Kongen og vedkommende Kolonial-Raad i Forening gennem Anordninger. Findes der Anledning til at udgive en Lov, skal Forslag til den, naar ikke særegne Grunde nødvendiggøre en Undtagelse, forelægges vedkommende Kolonialraad til Betænkning. I de øvrige Kolonierne vedrørende løbne Tidsrum udviklet sig saaledes, at i de allerfleste Tilfælde er Lovgivningen udført gennem de af Kolonialraadene vedtagne og af Kongen stadfæstede Anordninger. Spørger man nu, om denne Ordning har vist sig tilfredsstillende, bemærker man først, at Spørgsmålet saa besvares benægtende. Vel er der fra Tid til anden udgivet forskellige Anordninger forenelig paa Næringslivet Omraade, der indeholder Forbedringer i den tidligere bestaaende Retstilstand, men i det hele og store maaske kun i de senere Aar. De fleste bestaaende Retstilstande, der foreligger i de øvrige Vestindiske Lovordning siges at være antikkere. Medens netop i det nævnte Omraade en Mængde Presseridder ere gjorte paa Lovgivningens Omraade i Kongeriget, ere de dansk-vestindiske Øer bleve staaende ved den Tilstand, der fandtes i Aaret 1863. Stagnationen i nye Retsskikkelser og deraf flydende Retstilstand, der foreligger i det private borgerlige Liv. Grunden herfor er ikke vanalig at se. Befolkningen i saa mange Samfund som vore Øer maaske nødvendig til daglig Dag beskæftige sig med egne Interesser,

OVER FORHOLDENE PAA DE DANSK-VESTINDISKE ØER

AFGIVEN AF DEN VED ALLERHØJESTE RESOLUTION
AF 18. NOVEMBER 1902 ANORDNEDE VESTINDISKE
KOMMISSION

KJØBENHAVN
J. H. SCHULTZENS UNIVERSITETSBOGAFFEN
1903

henblik på at opnå stemmeret. Hermed ville man demonstrere, at man var fuldt egnede til at være ligestillede medborgere.

DANSKE RESTRIKTIONER MOD SORTES BESKÆFTIGELSE

I begyndelsen af det 20. århundrede bestod den del af middelklassen, der havde sine rødder i Afrika, af 85% af den samlede vestindiske befolkning. En så stor procentandel ønskede forandringer og følte, at de havde ret til bedre beskæftigelsesmæssige og økonomiske rettigheder. Der bestod imidlertid stadig et undertrykkende ansættelses- og beskæftigelsessystem, støttet af det offentlige. Karrierer i det offentlige var forbeholdt hvide og beboere af blandet race.

Således noteredes det om den herskende klasse:

“Ingen sort havde nogen form for rettigheder, som en hvid kapitalist eller ejendomsbesidder skulle respektere, og at være sort var i sig selv en forbrydelse. Der var en frygt blandt planterne for, at sukkerdyrkning skulle blive uprofitabel, hvis de sorte fik lov til at udnytte deres intelligens, og fik magt og stemmeret”.

MIDDELKLASSEMÆNDENES OPBLOMSTRING

Den nye generation af middelklasse mænd var mere bevidst om de sociale og politiske vilkår på øerne og de engagerede sig i ledelsespositioner i nyetablerede foreninger. Middelklasse mænd blev således aktivt involveret i 2 lutheranske organisationer: The Christianssted Benevolent Society, der beskæftigede sig med fattigdomsforsorg, og The Blue Cross Temperance Society, der som afholdsbevægelse arbejdede med

for familierne at lindre virkningerne af alkoholisme. I tilknytning til disse problemer var der også sanitære udfordringer, sygdomme, høj børne- og voksendødelighed og ringe hospitalsforhold. I spidsen for etablering af disse foreninger stod pastor Herman Lawaetz, som var præst ved Den lutheranske Kirke fra 1893-1901.

Lawaetz etablerede også The Danish West Indian, en avis af liberal holdning. I denne rapporterede han om de nævnte foreningers aktiviteter og opmuntrede unge medlemmer af disse til at skrive læserbreve og kronikker. Avisen udkom en kortere periode indtil guvernør C. Hedemann (1893-1903) klagede over dens indhold, som han mente blev mere og mere fjendtligt indstillet over for koloniadministrationen. Kort efter, i 1901, blev Lawaetz hjemkaldt til København.

SALGSFORHANDLINGER OM ØERNE 1900-1902

Samtidig hermed skabte salgsforhandlingerne mellem Danmark og USA bekymring på øerne. Klemmt mellem 2 selvstændige nationer blev borgerne på øerne ikke holdt orienteret, endstige inddraget i salgsforhandlingerne. Det var holdningen blandt middelklassen, at man i væsentligt omfang selv havde bidraget til fremgangen i levevis og erhvervsmuligheder. Således mente de at have opnået en økonomisk fremgang, der kunne sammenlignes med den, som de hvide havde opnået, men som ikke anerkendtes af dem. Med disse resultater mente middelklassen at de kunne fortsætte med at forbedre deres forhold under dansk styre. De havde kendskab til den "røverøkonomi", som amerikanske virksomheder allerede var årsag til på øerne. Derfor forlangte de, at Danmark

gennemførte reformer og de var derfor udtalte salgsmodstandere.

I modsætning hertil var handelsstanden og plantageejerne. De havde forbindelser til virksomheder i USA, såsom Bartram Brothers i New York, der drev sukkerfabrik og raffinaderi på St. Croix. Lederen af salgstilhængerne på øerne var den adm. dir. for denne virksomhed og formand for Kolonialrådet, Andrew Jackson Blackwood (1852-1933). I et interview i New York Times beskrev han frimodigt salgsmodstandere som "regeringsansatte, doktorer, apotekere og rige negre, som var modstandere (af salg) af selviske grunde" (genoptrykt i Danish West Indian, oktober 31, 1900).

MIDDELKLASSENS LEDERSKAB

En af lederne af antisalg- eller reformbevægelsen var Morris A. Pretto (1856-1939). Ud over hans økonomiske succes som købmand, hvor han solgte en del danske varer, blev han i 1900 af den danske konge som den første af afrikansk afstamning udnævnt til medlem af St. Croix' Kolonialråd. Som kongevalgt medlem repræsenterede han den store majoritet af arbejdere, der i henhold til valglovene af 1863 ikke havde valgtret på grund af at de enten ikke havde en årsindkomst på mindst 1500 franc eller ejede land, som gav et årligt afkast på mindst 750 franc. Uden opfyldelse af disse krav havde de ikke stemmeret.

Den 8. april 1900 organiserede Pretto en procession, der markerede Kong Christian IX' 82 års fødselsdag (1818-1906). Deltagerne marcherede – i rød/hvide farver – og med plakater, hvor der stod "Denmark Forever",

til værftet, hvor der blev holdt taler, spist og udråbt hurraråd for kongen. Efterfølgende blev der sendt et fødselsdagstelegram til majestæten.

Redaktøren på The Avis/St. Croix Bulletin bemærkede: "Disse processioner må forstås således at de er et folkeligt udtryk for, at man ønsker fortsat at være under det danske flag" (9. april 1900). Hvad der var tilstræbt som en hyldelseprocession, blev fortolket som en politisk manifestation. Senere – den 26. december 1901 – blev der organiseret en anden march, der også var til støtte for anti-salgskræfterne, og med 900 deltagere og 2-3000 tilskuere langs ruten.

I forlængelse heraf etablerede en række personer fra Christiansteds middelklasse "The Danish Creole Club", som var en politisk forening, der skulle støtte øernes forbliven under dansk styre. Denne forening og de andre klubber, der var etableret i tilknytning til den lutheranske kirke gav grundlaget for middelklassens mulighed for at organisere sig selv og henlede opmærksomheden på de forskellige sager.

Nyheden om at salget ikke blev gennemført nåede frem med telegram den 22. oktober 1902: De dansk-vestindiske øer skulle forblive under Danmark. Set med danske øjne signalerede salgssammenbruddet til hele verden, at der var problemer i kolonien. I konsekvens af salgssammenbruddet nedsattes i 1902 Den vestindiske Kommission. Den var sammensat af forretningsfolk fra Danmark, der rejste ud for at besigtige forholdene. Kommissionens betænkning fokuserede på, at den danske regering måtte påtage sig at udbedre de ødelæggelser, som

flere årtiers ligegyldighed og tabte muligheder havde påført øerne.

STIFTELSEN AF "THE NATIVE INSULAR CONVENTION" (NIC)

For beboerne på øerne var fejringen af deres forbliven under dansk overhøjhed kortlivet. Mænd fra middelklassen ønskede at markere sig og således blev der etableret 3 grupper, der fremsatte krav om reformer, der skulle afhjælpe manglerne ved øernes infrastruktur.

For at få mere slagkraft etableredes den 10. februar 1903 af middelklassepersoner af afrikansk herkomst The Native Insular Convention (NIC). Formålet var bl.a. at sikre direkte kommunikation med Den vestindiske Kommission, som fortsatte sit arbejde. Der blev fremsat 27 forslag. Cornelius Crowe (1859-1939), der var sekretær for NIC, formulerede NIC's henvendelse til kommissionen. Den indeholdt en meget lang præambel, hvori man forsikrede den danske regering om fuld loyalitet og samtidig udtrykte ønsket om yderligere integration i Kongeriget. Det var skrevet med samme sprogbrug som de frikulørte havde anvendt i deres henvendelse til Kongen i 1816.

Det 20. århundredes mænd anbefalede at man indførte undervisning i dansk i de lokale skoler. Med forbedrede sprogkunderskaber kunne muligheden for videre uddannelse i Danmark åbnes. Det ville især gælde uddannelser til læge, lærere, advokater og forretningsfolk. De ønskede at lokale fremover kunne udfylde de hverv, som krævede "tillid og ansvarlighed".

Ganske vist drejede de første krav sig især om deres egne interesser: adgang til

EFTERLYSNING

**Mon der er nogen af foreningens medlemmer,
der skulle ligge inde med pengesedler fra
DEN DANSK-VESTINDISKE NATIONALBANK
udstedt i 1905?**

**Hvis der er – og man måske kunne
tænke sig at sælge – er jeg en meget
interesseret køber til markedspris.**

**Sedlerne findes i følgende stykstørrelser:
5 – 10 – 20 og 100 francs**

**Mogens Knudsen, tlf. 21 22 65 53,
mail: post@humanhelp.dk**

uddannelse og efterfølgende beskæftigelse. Christiansted borgernes frustration var begrundet i, at de var udelukket fra ansættelse i den offentlige administration. De krævede, at danskeres privilegier og monopol på livslange stillinger som læger eller apotekere skulle ophæves og at det frivillige brandvæsen, der var etableret i kølvandet på 1816 henvendelsen, skulle omdannes til et fuldtids brandvæsen med fastansatte og fuldtlønnede brandmænd. Det fremførtes, at "en lokal ansat i administrationen altid var i en underordnet stilling og hans frustration blev øget ved den kendsgerning, at han kun kunne kvalificere sig til en overordnet stilling ved at bekoste og gennemføre en langvarig og dyr uddannelse i København".

Fra middelklassegruppen i Frederiksted fokuseredes der på beklagelser over de sociale forhold, herunder den høje børnedødelighed, som var 33 % i den danske koloni mod 20% i Danmark. De beskrev også den betydelige emigration fra øerne, som udgjorde næsten 2000 personer om året. Den dårlige sundhedstilstand og de sanitære forhold blev begrundet med manglen på rent vand, og dermed risikoen for epidemier.

I modsætning til 1816 henvendelsen fokuserede det 20. århundredes mænd på kravet om at få mere politisk indflydelse og status. Stemme- og valgret var det ydre udtryk for medborgerskab. De gav udtryk for, at stemmeret skulle baseres på færre krav til indkomst og jordejerskab med det formål, at flere mænd kunne deltage i det politiske liv. I 1902-henvendelsen til Den vestindiske Kommission gik 20 Frederikssted borgere videre i deres politiske krav. Disse mænd slog fast, at de ønskede lighed for alle, uanset race, og at en sådan ret til lighed skulle lovfæstes.

Henvendelsen fra Christianssted var underskrevet af 100 borgere af afrikansk herkomst, medlemmer af NIC. Ud over deres navne opgaves deres erhverv tillige. Crowe og Pretto sagdes at være "de sorte repræsentanter for en energisk og intelligent middelklasse.... de stod i spidsen for den første politiske bevægelse" (Se Poul Erik Olsen, 2010).

CROWES KORRESPONDENCE

Cornelius Crowe var begyndt som aktivist i 1900 ved at skrive læserbreve til The Danish

West Indian, og han blev dygtig til at give problemerne omkring øernes infrastruktur, ikke mindst sundhedssystemet, stemme. Han skrev hjemme altid under pseudonym.

I erkendelse af at middelklassen aldrig blev hørt af koloniadministrationen, skrev han mellem 1911 og 1917 direkte til indflydelsesrige danskere, som dels havde arbejdet i øernes administration dels stadig assisterede. Hans breve støttede to handlingsplaner: den første, at informere den danske regering om tilstandene, specielt om den elendige sociale og økonomiske situation på øerne; og for det andet at opnå en invitation til en repræsentant fra St. Croix til at rejse til København med henblik på "at forelægge bevægelsens krav". Marcus Garvey gjorde

det samme i 1912 da han i Det britiske Parlament forelagde sine krav vedr. De britiske vestindiske Øer.

Crowes breve til indenrigsminister Peder Munch fra 1909 til 1911 markerede for de danske regeringsrepræsentanter de alvorlige forhold på øerne og med særlig tryk på fattigdom, sanitære forhold og den høje dødelighed. Disse breve blev også i 1911 og 1914 brugt som introduktion for repræsentanterne for de dansk-vestindiske øer ved audiens i København. Udsagnene i brevene indgik også i prosalgsagitationen i 1916 forud for afstemningen, og blev i øvrigt optrykt i SANDHEDEN OM DANSK VESTINDIEN det år.

Fortsættes i Magasinet, juni 2019.

OMVISNING
I DET VESTINDISKE PAKHUS,
TOLDBODGADE 40,
1253 KØBENHAVN K
LØRDAG, DEN 18.5.2019
KL. 11.00

Der vil senere komme et
Nyhedsbrev ud om tilmeldingen
via hjemmesiden.

BØGER
Se DVS' hjemmeside:
www.dwis.dk/eshop

BESTYRELSE OG KONTAKTINFO

FORMAND

Lars Hven Troelsen
formanden@dwis.dk
hven@oncable.dk
T 40 51 94 95

NÆSTFORMAND

Ebbe Tor Andersen
ebbe.tor@hotmail.com
T 24 79 36 65

MEDLEMSBLAD

Michael Keldsen
medlemsbladet@dwis.dk
T 20 16 20 92

BESTYRELSESMEDLEM

Anne Walbom
walbomanne@gmail.com
T 23 74 92 20

BESTYRELSESMEDLEM

Dorte Paaske
dortepaaske1@gmail.com
T 21 43 20 21

BESTYRELSESMEDLEM

Kasper Nygaard Jensen
kaspnrj@hotmail.com
T 26 37 50 97

BESTYRELSESMEDLEM

Gerda Brown Jensen
moedeudvalget@dwis.dk
T 60 41 06 22

BESTYRELSESMEDLEM

Rannveig Reumert
rankareumert@gmail.com
T 40 17 40 77

BESTYRELSESMEDLEM

Torben Jerø
jeroe@dwis.dk
T 30 11 72 43

BESTYRELSESMEDLEM

Anna Monica Villa
annamonic@gmail.com
T 28 78 18 61
T +1 340 642 6756

KASSERER

Hans Jørgen N. Laursen
needenskov@gmail.com
T 29 12 95 07

BANKFORBINDELSE

Lån & Spar Bank
Reg. nr. 0400
Konto nr. 1170079724
IBAN-nr . DK2004001170079724,
BIC-kode LOSADKKK

UDVALGENE...

MØDEUDVALG

Gerda Brown Jensen
moedeudvalget@dwis.dk
T 60 41 06 22
Torben Jerø
T 30 11 72 43
Uden for bestyrelsen:
John Brown

FESTIVALUDVALG

festivaludvalget@dwis.dk
Anne Walbom og Gerda Brown
koordinerer Festival 2019 på
De Vestindiske Øer.

KULTURHISTORISK UDVALG

Anne Walbom
kulturudvalget@dwis.dk
Michael Keldsen
Therese Leonhardt Hjorth
Kasper Nygaard Jensen
Uden for bestyrelsen:
Jonas Møller Pedersen
Vibe Maria Martens og
Aske Stick

SELSKABETS KONTAKTPERSONER

Fyn

Jens Benoni Willumsen
T 65 90 18 12
jens.benoni@privat.dk

Sydjylland

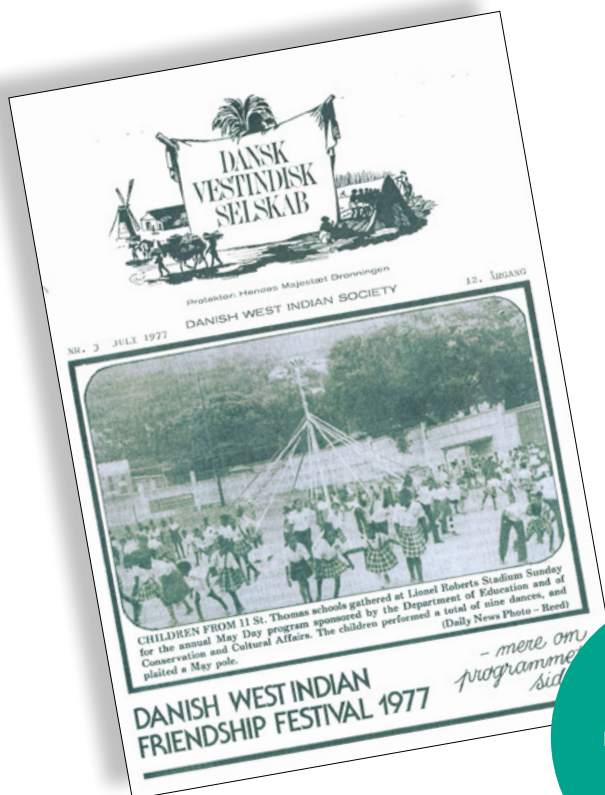
Peter Rastrup
T 61 50 06 14
peter@rastrup.net

Nord- og Midtjylland

Edith Christiansen
T 75 64 12 88
edith.koester@stofanet.dk

Afsender: Dansk Vestindisk Selskab
Ebbe Tor Andersen · Thimandsvænget 5 · 2791 Dragør

Eftersendes ikke ved vedvarende adresseændring,
men tilbagesendes med oplysning om ny adresse.

FORSIDEN AF
MEDLEMSBLADET
NR. 3 1977